

Aktiv i Lom SA

TILSYNSRAPPORT NR. 12/2624-23 med pålegg og varsel om sanksjon

2017

Innhold

1	Innledning	2
2	Metodikk	2
3	Pålegg	3
4	Andre forhold	5
5	Veiledning om nytt regelverk	5

Dato for tilsyn: 06.06.2017

Sted: Aktiv i Lom SA

Tilstede: Jan Slålien, Jan Bøen (tilsynsleder) og Ronny Løvstad (medrevisor)

1 Innledning

Dette tilsynet ble gjennomført som stedlig tilsyn på Aktiv i Lom AS den 6 juni 2017. Tema for tilsynet var:

- Veiledning om nytt regelverk
- Drift- og vedlikeholdsrutiner
- Organisering og bemanning
- Opplæring
- Evakuering og redning
- Ulykkes- og hendelsesrapportering

Det ble tatt stikkprøver av 2150 – Zipline, og 2169 – høydepark, tilknyttet de utvalgte tema. Innretningen er godkjent etter forskrift om fornøyelsesinnretning i tivoli og fornøyelsesparker, FOR 2011-12-20 nr 1496, og tivoliforskriften, FOR 1992-05-15 nr 339 og tivoliloven LOV 1991-06-07 nr 24.

Nytt regelverk trådte i kraft 1.juli 2017. Tilsynsbevis vurderes derfor opp mot det nye regelverket, og eventuelle pålegg hjemles i det nye regelverket. Overgangen til nytt regelverk medfører ellers ingen endringer for tilsynet som er gjennomført.

Siden tilsynet var tematisk avgrenset, og basert på stikkprøver, kan det være mangler som ikke er avdekket. Virksomheten plikter selv å undersøke om eventuelle avvik gjør seg gjeldende for andre innretninger enn den som ble valgt ut til stikkprøver.

Statens jernbanetilsyn har lagt om til ny tilsynsmetodikk hvor fokus i større grad enn tidligere rettes mot virksomheten fremfor den enkelte innretningen, og virksomhetens sikkerhetsstyringssystem (internkontrollsystem) blir vektlagt i større grad enn tidligere.

Overgangen til ny tilsynsmetodikk innebærer at tilsynets pålegg i større grad enn tidligere krever at virksomhetene må ta stilling til hvorfor avvikene har oppstått, og gjennomføre tiltak for å forhindre gjentakelser. I tillegg må virksomheten korrigere de konkrete avvikene som er angitt.

2 Metodikk

I det følgende vil inspektørens observasjoner under stedlig tilsyn presenteres som *tilsynsbevis*. De observasjonene som vurderes å dokumentere at gjeldende regelverkskrav ikke er oppfylt, presenteres som *avvik*. Avvikene knyttes mot en rettslig hjemmel. På bakgrunn av dette formulerer tilsynet utkast til *pålegg* som beskriver hva virksomheten må gjøre for å lukke avviket.

Tilsynet understreker at mulige pålegg som presenteres i punkt 3 nedenfor, ikke er vedtatt før virksomheten mottar endelig tilsynsrapport med vedtak om pålegg og orientering om klageadgang.

3 Pålegg

Avvik 1:

Virksomheten har ikke vedlikeholdsjournal for løpende og periodisk vedlikehold,

Hjemmel:

Forskrift om fornøyelsesinnretning, § 3-6.

Tilsynsbevis:

Vedlikeholdsinstruks for periodevis vedlikehold er mangelfull

Virksomhetens kommentar:

Ingen

Vurdering:

Virksomheten endret driftsleder den 22.12.2016. Under stedlig tilsynet ble dokumentasjon over utført vedlikehold etterspurt. Virksomheten la ikke frem etterspurt dokumentasjon for planlagt eller utført vedlikehold. Virksomheten må ha en plan for periodisk og løpende vedlikehold som skal være lagt opp slik at det forebygger uønskede hendelser og unormal slitasje, og et system som dokumenterer utført vedlikehold.

Pålegg:

Virksomheten må oppdatere og dokumentere vedlikeholdsplaner for hver enkelt innretning innen seks - 6- uker etter tilsynsrapportens dato.

Varsel om mulig sanksjon:

Med hjemmel i forvaltningsloven § 16, jf. tivoliloven § 16, varsles mulig stans av driften dersom pålegget ikke oppfylles innen fristen. Begrunnelsen er sikkerhetsmessige hensyn, jf. tilsynets vurdering ovenfor. Et eventuelt stansvedtak varer frem til virksomheten kan dokumentere rutiner for forsvarlig vedlikehold av innretningene.

Avvik 2:

Informasjonsskilt manglet i høydeparken

Hjemmel:

Forskrift om fornøyelsesinnretning, § 3-7.

Tilsynsbevis:

Informasjonsskilter mangler på enkelte element

Virksomhetens kommentar:

Ingen

Vurdering:

Virksomheten hadde skilt på enkelte elementer i høydeparken, men enkelte elementer manglet informasjonsskilt. Brukere i innretningen skal få kortfattede og tydelige instruksjoner på hvordan de skal forholde seg, og de eventuelle helsemessige begrensninger for å benytte innretningen.

Pålegg:

Virksomheten må skilte løypen med tydelige og kortfattede instruksjoner til hvordan brukere skal forholde seg innen 01.05.2018 etter tilsynsrapportens dato. Statens jernbanetilsyn vil følge opp dette ved neste tilsyn.

Avvik 3:

Virksomheten kan ikke dokumentere at det sikker drift, og kontroll på risiko for innretningen. Det er ikke utført tilfredsstillende beregninger som viser sikkerhetsfaktoren for innspenning av prestfosstravers.

Hjemmel:

Forskrift om fornøyelsesinnretning, § 2-1

Tilsynsbevis:

Loggbok for Prestfosstraversen var ikke tilgjengelig ved tilsynet

Mange mottaksplattformer mangler polstring

Opplæringsplaner for virksomheten er mangelfulle.

Dokumentasjonen som viser tilstrekkelig sikkerhetsfaktor for endefester i Prestfossen er ikke dokumentert.

Virksomhetens kommentar:

Virksomheten sendte inn en rapport 09.06.2017 med en vurdering av forankringspunkt til zipline, samt at beskjed om at de vil gjøre utbedringer.

Vurdering:

Ansvar til virksomheten er at man skal sørge for en sikker drift, og ha kontroll på risiko for fornøyelsesinnretningen. Virksomheten skal ha instruks og rutiner for personell som har påvirkning for sikkerheten i innretningen, og som sørger for en sikker drift. Virksomheten kunne ikke dokumentere sikkerhetsfaktor for innfestning.

Pålegg:

Virksomheten må oppdatere og dokumentere sin risikovurdering, og beskrive hvordan de har kontroll på risiko for hver fornøyelsesinnretning innen. Risikovurdering skal innsendes innen 01.05.2018 til Statens jernbanetilsyn.

Virksomheten må utføre beregninger av innspenningen til prestfosstraversen innen 01.04.2018.

Virksomheten må oversende rapport med beregninger og en tiltaksplan med tidsskjema for å sikre innspenninger til Statens jernbanetilsyn innen 15.05.2018.

Varsel om mulig sanksjon:

Med hjemmel i forvaltningsloven § 16, jf. tivoliloven § 16, varsles mulig stans dersom pålegget ikke oppfylles innen fristen. Begrunnelsen er sikkerhetsmessige hensyn, jf. tilsynets vurdering ovenfor.

4 Andre forhold

Virksomheten forklarer under det stedlige tilsynet at en ny løype er etablert i innretningen. Statens jernbanetilsyn har ikke mottatt varsel om endring eller søknad om utvidelse for ny løype. Dersom virksomheten ønsker å ta denne i bruk på lik måte om resten av klatreparken, må virksomheten sende melding om endring slik at Statens jernbanetilsyn kan vurdere om endringen er av en slik art at det er nødvendig å søke om ny driftstillatelse.

Vi understreker at drift uten gyldig driftstillatelse er ulovlig og straffbart jf tivolilovens § 20. En overtredelse vil medføre politianmeldelse.

Det ble ikke rapportert om ulykker eller skader for innretning 2169 og 2288 for året 2016.

Virksomheten benytter en app-basert modul for timeregistrering, og de har planlagt å implementere dette systemet slik at det inneholder sjekklister, HMS, timeføring for ansatte, rutiner også videre.

Under tilsynet ble det registrert at avstanden mellom forskjellige innretningene (høydeparken, zipline og bungee trampolinen) var store.

Under tilsynet ble det stilt spørsmål til hvorvidt innspenning i berget på nedre del av zipline var tilstrekkelig. Driftsleder forklarte at han hadde bestilt uavhengig fagperson (Rambøll v/ Endre Kjærnes Øen) for å vurdere fjellkvalitet ved forankringspunktene i begge ender. Rapport etter undersøkelse ble mottatt 09.06.2017, med tilhørende tiltak. Disse tiltakene må iverksettes så snart dette lar seg gjøre.

Kommentar til innretningsnummer 2150 – Zipline: Det er viktig å merke seg forskriftens § 6-3, 1.ledd som lyder: «Virksomheter som har fornøylesinnretninger som ved ikrafttredelse av denne forskrift har sikkerhetsmessig godkjenning gis tidsbegrenset driftstillatelse inntil Statens jernbanetilsyn har verifisert at innretningen fyller forskriftens krav.»

Deres zipline hadde godkjenning ved ikrafttredelse av ny forskrift, og skal gjennomgå en verifisering før virksomheten gis en varig driftstillatelse for innretningen. Endefester til zipline vil vurderes i verifiseringen av innretningen. Da må virksomheten dokumentere at landingsområdet til zipline er konstruert slik at den oppfyller forskriftens krav § 4-1, 1.ledd som sier «En fornøylesinnretning skal være konstruert slik at brukerne er sikret mot skade eller fare for skade». Denne verifiseringen kan medføre at virksomheten må innhente eventuelt endre endefestene slik at brukere av ziplinen er sikret skade eller fare for skade.

5 Veiledning om nytt regelverk

Ny tivoliforskrift inneholder krav til sikkerhetsstyringssystem. Forskriften fastsetter minstekrav til innholdet i virksomhetens sikkerhetsstyringssystem, jf. § 2-10 i ny tivoliforskrift.

Under tilsynet ble det avdekket at virksomheten ikke har tilstrekkelige rutiner for å oppfylle kravene i ny tivoliforskrift. Følgende fem krav ble påpekt under tilsynet:

- Bestemmelser om kontroll, drift og vedlikehold som sikrer tilfredsstillende sikkerhet.
- Bestemmelser om hvordan sikkerhetsmessig risiko forbundet med driften av virksomheten skal identifiseres og følges opp.
- Krav til kompetanse for personell som har oppgaver som kan påvirke sikkerheten, herunder krav til kompetanse om førstehjelp og redning.

Merknad: Virksomheten har rutiner under kapittel 5 i loggbok for innretning 2288. Virksomheten kunne ikke dokumentere at opplæring, og at disse rutineene følges. Sikkerhetsinstruksjoner er fra 2010, og virksomheten har ikke dokumentert at instruksene er gjennomgått med de ansatte.

- Dokumentasjon som tydelig identifiserer den enkelte innretning og inneholder oversikt over tekniske data og driftsdata, historikk, journaler over alle reoperasjoner, ombygginger, undersøkelser, prøvinger og kontroller og detaljerte rapporter fra disse.
- Beredskapsplan for nødsituasjoner. Planen skal minst inneholde:

Varslingsliste (intern og ekstern).

Oversikt over utstyr for førstehjelp og redning, og plassering av dette.

For innretninger hvor det er relevant skal det foreligge detaljert redningsplan og rutiner for planlegging og gjennomføring av regelmessige redningsøvelser med etterfølgende evaluering og oppfølging.

Etter § 6-3 i tivoliforskriften må kravet til sikkerhetsstyringssystem i tivoliforskriften § 2-9 og § 2-10 være oppfylt innen ett år fra forskriftens ikrafttredelse. Forskriften trådte i kraft 1. juli 2017.

Rapportdato: 24.10.2017

Bjørnar Monsø

Avdelingsdirektør, taubane og
fornøyelsesinnretning

***Dokumentet er elektronisk godkjent og
sendes uten signatur***

Jan Bøen

Tilsynsleder